

Edward Albee's Hvem er bange for Virginia Woolf?

ODENSE TEATER

Udarbejdet af:

Børge Lindschouw
Lars Maarup
Odense Teater

Arbejdsudvalget 2006

S
K
O
L
E
M
A
T
E
R
I
A
L
E

Kurt Dreyer

George

Lane Lind

Martha

Rikke Lylloff

Honey

Claus Riis Østergaard

Nick

Iscenesættelse og oversættelse: Vibeke Bjelke

Scenografi: Steffen Aarfing

Spillested: Sukkerkogeriet

Spilleperiode: 4 oktober - 28. oktober 2006

Mandag - fredag kl. 19.00

Lørdag kl. 16.00

Forestillingen varer ca. 3 timer inkl. 2 pauser.

INDHOLD

1. Stykket	3
2. Interview med instruktør og oversætter Vibeke Bjelke	4
3. Om Edward Albee	5
4. Skuespil af Edward Albee	6
5. Virginia Woolf	7
7. Hvad er de så bange for?	8
Albee og den amerikanske drøm	8
8. Spørgsmål til Albee og "den amerikanske drøm"	9
9. Uddrag fra manuskriptet	10
10. Spørgsmål til manuskriptet	20
11. Edward Albee på engelsk	20
Edward Albee	20
From Wikipedia, the free encyclopedia	20
Plays	21
Non Dramatic Writings	22
Quotes	22
From Wikipedia, the free encyclopedia	22

1. Stykket

Skæbnenat

Odense Teater præsenterer Edward Albees mesterværk HVEM ER BANGE FOR VIRGINIA WOOLF? Det er en moderne, amerikansk klassiker, hvor psykologisk spil parres med grotesk morskab.

Den nyansatte forsker Nick og hans kone, Honey, havner efter en fest til en midnatsdrink hos den midaldrende professorkollega, George og dennes kone, Martha.

Natten udvikler sig dramatisk og katastrofalt. Den desillusionerede George og den herskesyge Martha kaster sig ud i et udmattende og grotesk verbalt slagsmål, der hvirvler det unge par ind i utrolige løgne – eller er det sandheder? Bidske og hadske udfald flyver om ørene på de sagesløse gæster, der måske i længden ikke kan holde sig uden for det ægteskabelige drama?

Inden natten er omme, har hemmeligheder og løgne forvandlet alting.

2. Interview med instruktør og oversætter Vibeke Bjelke

Kan du fortælle hvad stykket handler om? Der findes mange udlægninger af hvordan man kan fortolke forestillingen. Blandt andet er George og Martha navnene på det første amerikanske præsidentpar og stykket er af nogle blevet udlagt som et portræt af USA?

”Det er interessant at vide, at George og Martha er navnene på det første amerikanske præsidentpar, men det har vi ikke forholdt os til i denne version. Det jeg har gjort i løbet af oversættelsen af stykket er, at jeg har fjernet de indikationer i stykket, der peger direkte på Amerika, for at gøre identifikationen hos det danske publikum så stor som mulig. Historien kunne godt foregå i Amerika, - men den kunne også sagtens foregå i en dansk universitetsby. På den måde bliver den mere universel. Tidsmæssigt har vi ligeledes valgt at gå udenom specifikke tidsmarkører. Det kunne være i 1950’erne, men det kunne sådan set også være i nutiden. Der har vi fået noget forærende i og med at der er en retrobølge med 1950’erne, både hvad angår møbler og tøj. På den måde bliver tiden mere diffus, og det kunne sagtens være nu.”

George og Martha er altså et par, vi skal kunne genkende?

”George og Martha er et par, som jeg desværre tror rigtig mange kan genkende. De er billedet på en stor kærlighed eller passion, der er gået skævt eller er blevet slået i stykker. En stor kærlighed, som bliver slået i stykker, kan udvikle sig til at blive en frygtelig og hensynsløs kamp i stedet for. Men kampen udspringer af nogle store passioner hos George og Martha – og så har de den fælles sorg, at de ikke har kunnet få børn og derfor har opdigtet et fantasibarn, som binder dem sammen. Det er en hemmelighed, de har sammen, en måde de har forsøgt at fylde et tomrum i deres liv ud.”

”Det andet store tema i forestillingen er karriereræs og status i samfundet, som jo præger den unge Nick. Han finder sig i at blive manipuleret rundt med hele denne her aften, fordi han skal have en fod indenfor og gøre sig godt på sin nye arbejdsplads, universitetet, hvor Martha er rektors datter. Så det er Nicks karrieremæssige ambitioner, der gør, at han og hans kone Honey overhovedet er der og finder sig i alle de ydmygelser og pinlige episoder, som aftenen eller natten byder på. Nick flirter ikke med Martha, fordi han er forelsket i hende, men på grund af sine karrieremæssige ambitioner. George på den anden side bliver altid hånet af Martha, fordi han ikke har gjort karriere på universitet. Han lever ikke op til hendes fars forventninger. Begge kvinderne i stykket har en fælles historie omkring meget dominerende fædre og afhængighed af disse fædre, som måske slet ikke holder af deres piger. Forholdet til faren har i virkeligheden ødelagt begge kvinder. Der står to skurke bag historien – kvindernes to fædre.

Der er også et stort og vigtigt tema omkring løgn og sandhed – fakta og fiktion. Georges forfatterdrømme er blevet knust, og det er svært at finde rundt i, hvem der taler sandt, og hvem der digter igennem hele stykket. Fortæller George sine historier, eller fortæller han om sig selv?”

”Edward Albee fortæller en historie om, hvad vi mennesker er for nogle skabninger, og hvad det er vi går og gør ved hinanden? I stykket er det på et dramatisk ekstremt plan, men grunden til, at forestillingen har gået sin sejrsgang gennem verden er at der desværre er mange, der vil kunne genkende situationerne og skænderier fra deres eget parforhold. Kærligheden er en svær størrelse.”

”Skræmmende nok er de to hovedtemaer karriere og barnløshed i hvert fald lige så aktuelle i dag, som de var, da Albee skrev stykket.”

”Stykket indeholder også en konflikt mellem den humanisme, som George repræsenterer og den fremadstormende naturvidenskab, som Nick repræsenterer. Den konflikt er stadigvæk relevant i dag. Det er ikke de humanistiske værdier, der er mest fremherskende i nutiden, og konflikten mellem de to skismaer udfolder sig stadig.”

3. Om Edward Albee

”Det er kunstnerens forpligtelse at være en outsider. Man kan kun lede masserne udefra.”

“Jeg skriver om hvordan mennesker sløser deres liv bort. De ender med slet ikke at have levet, det er jo derfor de skriger og græder.”

Citater af Edward Albee

Edward Albee er født i 1928. Da han var to uger gammel, blev han adopteret af den meget velstående Reed Albee og dennes tredje hustru Frances, som var 20 år yngre end sin mand.

Forældrene var meget forskellige og deres forhold spændt. Reed var en beskeden mand af få ord, Frances en høj, elegant og dominerende kvinde med hang til luksus. Reed var søn af en “vaudeville-magnat”, som ejede flere teatre, og herigennem stiftede Edward tidligt bekendtskab med teatret.

Det var ikke penge, der manglede i hans barndom, som var præget af familiens velstand. Han blev kørt rundt i familien Rolls Royce, havde en tjener på hver finger, han tog ridetimer, var på ferie i Miami om vinteren og lærte at sejle på Long Island om sommeren. Men Edward havde det aldrig godt med at være blevet adopteret. Igennem hele opvæksten havde han konflikter med Frances, og han følte sig forkert og utilstrækkelig. Deres forhold blev ikke bedre med årene. Frances forsøgte hele hans opvækst at få en respektabel society herre ud af ham.

Edward Albee havde en kaotisk skolegang. Han blev smidt ud af flere skoler, heriblandt et militærakademi, som han senere sammenlignede med en koncentrationslejr. Tilsidst endte han på en af USA's mest anerkendte privatskoler: Choate School i Connecticut. Her mødte han både menneskelig forståelse og forståelse for det skrivetalent, han viste sig at have. Hans lærere opmuntrede ham til at arbejde med sine skriveevner, og det lykkedes ham at få udgivet flere noveller, digte og et enkelt skuespil. Han gjorde et par halvhjertede forsøg på at få en akademisk karriere. I 1948 opgav han universitetet helt. Samtidig kom det til et brud med forældrene, som ikke kunne acceptere at han droppede universitetet - og slet ikke at han brød forlovelsen med en velhavende pige. Edward Albee blev ikke alene smidt ud hjemmefra, han blev også gjort arveløs.

Herefter slog han sig ned i en beskeden lejlighed i Greenwich Village sammen med komponisten William Flanagan og lod sig inspirere af stedets blomstrende kunstliv. I de følgende ti år levede han af forbigående jobs. Resten af sin tid brugte han på at

skrive og se teater. Da han var omkring 30 år og stadig ikke havde opnået det eftertragtede forfattergennembrud, voksede frustrationen.

Vendepunktet i karrieren kom, da han på en rejse til Italien, mødte forfatteren Thornton Wilder, som anbefalede ham at koncentrere sig om sin dramatiske produktion. Albee fulgte hans råd, og i løbet 1959 fik THE ZOO STORY, THE DEATH OF BESSIE SMITH og THE SANDBOX premiere. I 1960 kom THE AMERICAN DREAM og i 1962 WHO'S AFRAID OF VIRGINIA WOOLF?, som er Albees største dramatiske triumf og i dag en klassiker i amerikansk litteratur. Filmatiseringen fra 1966 med Elizabeth Taylor og Richard Burton fik fem Oscars. A DELICATE BALANCE fik premiere i 1966, Albee instruerede selv filmversionen med Kathrine Hepburn i hovedrollen. Edward Albee har skrevet dramatik lige siden debuten i 1959 og han har en kæmpe stor og varierende produktion bag sig, senest har han markeret sig med THREE TALL WOMEN (1991) og THE GOAT; OR WHO IS SYLVIA? (2001). Edward Albee har modtaget Pulitzer-prisen tre gange, dog ikke for HVEM ER BANGE FOR VIRGINIA WOOLF?, som i sin tid splittede juryen på grund af det kontroversielle indhold omkring det amerikanske samfund som stykket blev tillagt.

Kilde: Oslos Ny Teater, "Edward Albee – a singular journey" af Mel Gussow samt "Who's afraid of Virginia Woolf? Necessary Fiction, Terrifying Realities" af Matthew C. Roudané.

4. Skuespil af Edward Albee

Albee debuterede i 1959 med et brag og han har modtaget adskillige priser for sit arbejde. Tre Pulitzer priser er det blandt andet blevet til.

The Zoo Story (1959)
The Death of Bessie Smith (1959)
The Sandbox (1959)
Fam and Yam (1959)
The American Dream (1960)
Who's Afraid of Virginia Woolf? (1962)
Tiny Alice (1964)
A Delicate Balance (1966)
Box and Quotations from Mao Tse-Tung (1968)
All Over (1971)
Seascape (1974)
Listening (1975)
Count the Ways (1976)
The Lady from Dubuque (1977-78)
Another Part of The Zoo (1981)
The Man Who Had Three Arms (1981-82)
Finding the Sun (1982-83)
Marriage Play (1987)
Three Tall Women (1991)
Fragments (1993)
The Play about the Baby (1997)
The Goat, or, Who is Sylvia? (2001)
Occupant (2001)
Peter & Jerry (2004)

5. Virginia Woolf

Virginia Woolf (1882-1941) er blevet et kulturelt ikon, en litterær superstar. Som forfatter fornyede hun den engelske litterære genre med sine beskrivelser af menneskers indre, deres oplevelse af sorg, den tid der uigenkaldeligt er forbi, angsten for ikke at gribe livet, det udtalte og uopnåelige.

Samtidig var hun feminist, biseksuel og repræsenterede et androgynt kvindeideal, som hun også skrev om i for eksempel ORLANDO. Hendes eget liv, drømme, indre spændinger og dødslængsel endte med at gøre det af med hende. Hun druknede sig i 1941 på sin sædvanlige vandretur langs floden. I bogen VIRGINIA WOOLF ICON forsøger Brenda R. Silver at besvare Edward Albee's sagnombruste spørgsmål: HVEM ER BANGE FOR VIRGINIA WOOLF?:

"Virginia Woolf blev associeret med frygt længe før og længe efter at Albee gav sit skuespil den berømte titel. Derfor er Woolf en nyttig guide til al kulturkritik: Den frygt vi har knyttet til hende fortæller os egentlig om vores egen frygt når det kommer til kønsproblematik, race, feminisme, politik, vrede, menneskelig adfærd...og, selvfølgelig, døden.

Kilde: *program fra Oslos Ny Teaters opsætning af WHO'S AFRAID OF VIRGINIA WOOLF samt Brenda R. Silver: VIRGINIA WOOLF ICON.*

6. At leve uden illusioner

Edward Albee har i et interview forklaret, hvor titlen til forestillingen stammer fra Det var i en bar (...) hvor de havde et stort spejl (...) hvor folk plejede at skrive grafitti. På et eller andet tidspunkt i 1953 eller 1954, før nogen af os var begyndt rigtigt at lave noget, sad jeg og fik en øl en aften, og jeg så "Who's afraid of Virginia Woolf?" skrevet med sæbe på spejlet. Da jeg begyndte at skrive stykket dukkede det op i min bevidsthed igen. Og who's afraid of Virginia Woolf betyder hvem er bange for den store stygge ulv ... hvem er bange for at leve livet uden illusioner. Og det forekom mig at være en typisk intellektuel universitetsvittighed.

Uddrag fra interview med Edward Albee af William Flanagan i "The Art of Theater no. 4" 1966 fra "Conversations with Edward Albee" Philip C. Kolin.

7. Hvad er de så bange for?

Albee og den amerikanske drøm

Stykket begynder med Disney-sangen 'Hvem er bange for den store stygge ulv?' – ganske vist lettere omformet til 'Hvem er bange for Virginia Woolf?'

Virginia Woolf var en engelsk forfatterinde (1882-1941), men selvom hun har fået den fornemme placering i titlen på Albees stykke, så er hun ikke så vigtig i denne sammenhæng. Mere vigtig er faktisk den store stygge ulv.

Meget amerikansk litteratur, film og tv (i hvert fald den populære del) handler om den amerikanske drøm. Vi følger en helt, der gennem strabadser og farer når frem til sit mål: den ensomme cowboy, den tavse politimand – eller den almindelige amerikaner der uden at ville det hvirvles ind i sære begivenheder – og klarer ærterne.

Det ligger dybt i den amerikanske folkesjæl, at succes er vigtig. Det er nybyggerånden der stadig lever: drag vestpå, find dig et stykke af prærien, kæmp mod indianerne, byg dit hus, dyrk din jord, bliv rig, få en smuk kone, få smukke og dygtige børn, få et større hus end naboen – og toppen: sørg for at din søn bliver Amerikas næste præsident.

Kun fremgang tæller. Stilstand er tilbagegang. En accept af tingenes tilstand er ikke godt nok. Hvis du ikke har succes, så er du en fiasko. Og da din succes måles i forhold til naboen, så skabes der en taber hver gang, der skabes en vinder.

Mens populærfiktionen således fastholder denne opfattelse, så begyndte nogle få forfattere midt i det 20. århundrede at påpege de negative konsekvenser: Den anden side af den amerikanske drøm er det amerikanske mareridt.

Eugene O'Neill (1888-1953), Tennessee Williams (1911-83) og Edward Albee (1928-) er eksempler på amerikanske dramatikere, der har forsøgt at skildre de mennesker, for hvem den amerikanske drøm ikke lykkes. Hvad gør man, hvis man kan se, at det ikke helt vil lykkes, at man ikke helt har fået den succes, man drømte om? Ja, hvis man ikke vil gå til grunde – hvad mange mennesker gør – så må man forsøge at bilde sig selv ind at det går bedre end det gør. Man skaber sig en livsløgn, og så (over-)lever man på den.

Det er præcis den situation, George og Martha befinder sig i. De er et typisk amerikansk middelklasseægtepar (mange 'typiske amerikanske par' i amerikansk fiktion hedder George og Martha – opkaldt efter den første amerikanske præsident George Washington og hans kone, Martha), de har tilsyneladende den succes der forventes af dem: god uddannelse, job, pænt hjem – men der mangler noget, og i løbet af den nat hvor stykket foregår, afsløres det, hvad deres livsløgn er – og de tager et opgør med den.

Albee har kaldt stykkets tre akter: Spøg og skæmt, Walpurgisnacht og Eksorcisme – det starter morsomt – men de skjulte spøgelse kommer frem (Walpurgisnacht – Valborgsaften, natten før den 1. maj – er den aften heksene ifølge folketroen kommer frem) – og bliver uddrevet.

Kan de så leve videre uden deres livløgn? Albee tror det næppe, han lader stykket slutte sådan:

GEORGE: Hvem er bange for Virginia Woolf...

MARTHA: Jeg... er... jeg... er...

(GEORGE nikker langsomt)

Af Lars Maarup

8. Spørgsmål til Albee og "den amerikanske drøm"

- Hvilken tegneseriefigur henviser titlen til?
- Hvad er det for menneskestereotyper, populær amerikansk litteratur, film og tv især dyrker?
- Hvad er især vigtigt for mange amerikanere, når de tænker på deres livsbane?
- Hvilken samfundsklasse beskæftiger stykket sig med?

9. Uddrag fra manuskriptet

Uddrag fra 1. akt scene 10

MARTHA

Nåh, jo! Ind på banen kommer George... ung... intelligent... fuld af energi... og nærmest lækker... hvis I kan forestille jer dét... Og ved I hvad jeg gjorde, jeg store idiot? Ved I hvad jeg gjorde? Jeg faldt for ham.

HONEY Drømmende

Arrj... hvor sødt.

GEORGE

I skulle have set hende. Hun sad på græsplænen uden for mit vindue midt om natten og hylede og skrabe i jorden... det var umuligt at få arbejdsro.

MARTHA Ler, morer sig rigtigt.

Jeg faldt faktisk for ham... for dét dér.

GEORGE

Martha er en ægte romantiker.

MARTHA

Det er jeg nemlig. Så jeg faldt altså for ham. Og det var jo også... meget praktisk. Far ledte jo efter en der kunne...

GEORGE

Lige et øjeblik, Martha...

MARTHA

... tage over, når han en dag var klar til at...

GEORGE Benhård

Lige et øjeblik.

MARTHA

... trække sig tilbage, så jeg tænkte...

GEORGE

HOLD OP, MARTHA!

MARTHA Irriteret

Hvad er der med dig?

GEORGE Overdrevent tålmodig.

Jeg troede du fortalte historien om vores forelskelse... jeg var ikke klar over du var gået i gang med det andet.

MARTHA Som en kendsgerning.

Men det er jeg altså!

GEORGE

Det ville jeg ikke gøre, hvis jeg var dig.

MARTHA

Ville du ikke? Men du er jo heller ikke mig!

GEORGE

Du har allerede plapret ud om det dér.

MARTHA Smiler troskyldigt.

Om hvad? Om hvad?

GEORGE

... om din øjesten... den lille skiderik...

Spytter det ud.

... vores søn... og hvis du begynder på det andet, så vil jeg advare dig, for så bliver jeg virkelig vred.

MARTHA Ler ad ham.

Gør du det?

GEORGE

Jeg advarer dig.

MARTHA Med tvivl i stemmen.

Hvad gør du?

GEORGE Meget rolig.

Jeg advarer dig.

NICK

Synes I virkelig, det er nødvendigt at vi skal igennem...

MARTHA

Advarslen er taget til efterretning!

Pause... derpå til Honey og Nick.

Nå, men jeg giftede mig altså med hængerøven og jeg havde planlagt det hele. Min mand skulle være Kronprins og en dag skulle han overtage ledelsen... først skulle han overtage Historisk Fakultet og når Far så trak sig tilbage, så skulle han overtage Universitetet... er I med? Det var sådan det skulle have været.

Til George, som står ved baren med ryggen til hende.

Bliver du snart vred, skat?

Tilbage til de andre.

Det var sådan det skulle have været. I al sin enkelhed. Og det lod til,

at Far også syntes det var en god idé. Et stykke tid ihvertfald. Indtil han havde studeret det et par år.

Til George igen.

Bliver du ikke rigtig vred?

Til de andre.

Indtil han fandt ud af, at det måske alligevel ikke var så god en idé... at George måske ikke rigtig havde nosser ... at han ikke havde dét der skulle til!

GEORGE Stadig med ryggen til de andre.

Hold op, Martha.

MARTHA Ondskabsfuldt triumferende.

Gu' vil jeg ej! Der var ikke rigtig noget... skub... i George, han havde ikke nogen drivkraft. Han var... ja han var nærmest...

Spytter ordene mod Georges ryg.

Et FLOP! Et stort ... fedt... FLOP!

Krash! Umiddelbart efter ordet "FLOP" knuser GEORGE en flaske mod baren og bliver stående dér, stadig med ryggen til de andre og med flaskehalsen i hånden. Der opstår en tavshed, hvor alle står stivnede. Hvorpå:

GEORGE

Næsten grædende.

Jeg sagde: Hold op!

MARTHA Efter at have overvejet hvordan hun griber det an.

Jeg håber det var en tom flaske. Man kan ikke tillade sig at spilde god sprit... med din løn.

GEORGE smider resten af flasken på gulvet uden at bevæge sig.

Ikke med en lektor-gage.

Til Nick og Honey.

Han er jo ... ubrugelig... ved bestyrelsesmiddage eller når der skal skaffes penge. Han har ingen... personlighed, hvis I forstår hvad jeg mener. I kan ikke forestille jer hvilken skuffelse det var for Far. Og her sidder jeg så i lort til halsen med et flop...

GEORGE Vender sig.

... nu skal du ikke gå længere, Martha...

MARTHA

... med SUMPEN fra Historisk Fakultet...

GEORGE

Lad være, Martha, lad være...

MARTHA Hæver stemmen for at overdøve ham.

... som er gift med rektors datter, og som burde være noget særligt, ikke bare en eller anden...en bogorm, der er så helvedes... kontemplativ, at han aldrig vil kunne blive til noget, - sådan en der ikke kan nosse sig sammen til at gøre nogen som helst stolt af sig... OKAY GEORGE!

GEORGE **amtidig, ikke så højt som hun, holder sig tilbage for så efterhånden at overdøve hende.**

Jeg sagde, lad være. Okay...OKAY

Synger: Hvem er bange for Virginia Woolf

Virginia Woolf

Virginia Woolf

Hvem er bange for Virginia Woolf

tidlig søndag morgen.

GEORGE og HONEY

Der beruset synger med.

Hvem er bange for Virginia Woolf,

Virginia Woolf,

Virginia Woolf.....etc.

Uddrag fra 2.akt scene 14

NICK

Her drikker de allesammen meget.

GEORGE

Vi drikker meget her i reservatet og jeg vil tro at vi kommer til at drikke endnu mere... hvis vi overlever.

Rækker Nick en drink.

Fortæl mig så om din kones penge.

NICK

Pludselig mistænksom.

Hvorfor det?

GEORGE

Jamen... så lad være.

NICK

Hvorfor vil du høre om min kones penge?

Pågående

Hva'?

GEORGE

Jeg tænkte det måske kunne være meget sjovt.

NICK

Nej, du gjorde ej.

GEORGE

Stadig distraherende elskværdig.

Nå men... så vil jeg gerne høre om din kones penge fordi... fordi jeg er fascineret af metodologi... af den pragmatiske tilpasningsevne, som I fremtidsbølge-drenge benytter jer af for at overtage styret.

NICK

Begynder du nu igen?

GEORGE

Mig? Nej, jeg gør ikke. Martha har også penge. Jeg mener, hendes far har plyndret stedet her i årevis og ...

NICK

Nej, det har han da ikke.

GEORGE

Har han ikke?

NICK

Nej.

GEORGE

Trækker på skulderen.

Udmærket... Marthas far har ikke plyndret stedet her i årevis, og Martha har slet ingen penge, okay?

NICK

Det var min kones penge vi talte om... ikke din.

GEORGE

Okay... tal.

NICK

Nej.

Pause

Min svigerfar... var en Guds mand, og han var meget rig.

GEORGE

Hvilken trosretning?

NICK

Han... min svigerfar... blev kaldet af Gud da han var seks og gav sig til at prædike og døbe folk og frelse dem, og han rejste meget rundt og blev ret så berømt... og da han døde havde han en masse penge.

GEORGE

Guds penge.

NICK

Nej... hans egne.

GEORGE

Hvad skete der med Guds penge?

NICK

Han brugte Guds penge... og sparede sine egne. ... og endte med at være ret rig.

GEORGE

Efter at have tænkt over det.

Jamen det lyder jo ikke så dårligt.

NICK

Nej.

Pause. Fniser lidt.

Og derfor har min kone nogle penge.

GEORGE

Men ikke Guds penge.

NICK

Nej. Hendes egne.

GEORGE

Ikke så dårligt.

NICK fniser lidt.

Martha har penge, fordi hendes fars anden kone... ikke Marthas mor, men hende der kom efter at Marthas mor døde... var en meget gammel og meget rig dame med vorter.

NICK

Var hun en heks?

GEORGE

Ja, en god heks som giftede sig med en hvid mus...

NICK begynder at fnise.

... med små røde øjne... og den må have gnavet lidt i hendes vorter eller sådan noget, for hun gik meget hurtigt op i røg. PUF!

NICK

PUF!

GEORGE

PUF! Og alt hvad der blev tilbage, bortset fra noget vortesalve, var et stort, fedt testamente... med en godbid til byrådet, en til universitetet, en til Marthas far og så en ordentlig klat til Martha.

NICK

Måske... måske skulle min svigerfar og heksen med vorterne have haft hinanden, for han var nemlig også en mus.

GEORGE

Animerer Nick til at fortsætte.

Var han det?

NICK

Falder helt sammen.

Ja... eller en kirkerotte!

De ler begge en tid, men det er en lidt trist latter... efterhånden holder de op og bliver tavse.

Din kone har slet ikke nævnt en stedmor.

GEORGE

Tænker over det.

Nå... men så kan det være det slet ikke passer.

NICK

Kniber øjnene sammen.

Eller det gør det måske.

GEORGE

Måske... måske ikke. Men jeg synes din historie er langt bedre... med din lille oppustede kone og din præstesvigerfar...

NICK

Han var ikke præst... han var en Guds mand.

GEORGE

Ja.

NICK

Og min kone var ikke oppustet... hun var hævet.

10. Arbejdsspørgsmål

- I stykket virker værtsparret George og Martha meget grove. Både over for hinanden, men også over for gæsterne.
 - Kan du genkende noget i dem?
 - Hvad er det der gør, at de behøver at være sådan?
 - Hvorfor er de så grove overfor hinanden og gæsterne? Hvad ligger under overfladen?
- B. Stykket igennem kommer spørgsmålet om at have eller få børn op.
 - Hvorfor er det så vigtigt for dem?
 - Hvad er børn et symbol på?
 - Er det vigtigt at få børn i dag?
 - Kan du komme med eksempler på, at det at have børn giver status i dag?
- C. Både George og Martha udfordrer deres gæster voldsomt
 - Hvad er det der gør, at Nick og Honey ikke bare siger fra og går deres vej?
 - Har du nogensinde fundet dig i mere end du burde, fordi du ville opnå et eller andet?
- D. Nick og George tilhører to meget forskellige videnskabelige skoler humanismen og naturvidenskaben.
 - Kan du beskrive forskellene i deres livsholdninger og menneskesyn?
 - Kan du finde andre eksempler på tilsvarende sammenstød mellem forskellige dogmer i nutiden?

11. Edward Albee på engelsk

Edward Albee

From Wikipedia, the free encyclopedia

Edward Albee, photographed by [Carl Van Vechten, 1961](#)

Edward Franklin Albee III (born [March 12, 1928](#)) is an [American](#) playwright known for works including [Who's Afraid of Virginia Woolf?](#), [The Zoo Story](#), and [The Sandbox](#). His

works are considered well-crafted and often unsympathetic examinations of the modern condition. His early works reflect a mastery and Americanization of the [Absurdism](#) that found its peak in works by European playwrights such as [Jean Genet](#), [Samuel Beckett](#), and [Eugène Ionesco](#). Younger American playwrights, such as Pulitzer Prize-winner [Paula Vogel](#), credit Albee's daring mix of theatricalism and biting dialogue with helping to reinvent the post-war American theatre in the early 1960s. Albee's dedication to continuing to evolve his voice--as evidenced in later productions such as [The Goat, or Who is Sylvia?](#) (2000) -- also routinely marks him as distinct from other American playwrights of his era.

Edward Albee was born in [Washington, DC](#) and was adopted two weeks later and taken to [Westchester County, New York](#). Albee's adoptive father, [Reed A. Albee](#), himself the son of vaudeville magnate [Edward Franklin Albee II](#), owned several theatres, where Edward first gained familiarity with the theatre as a child. His mother was Reed's third wife, Frances. Albee left home when he was in his late teens, later saying in an interview, "They weren't very good at being parents, and I wasn't very good at being a son." He attended the [Rye Country Day School](#), then the [Lawrenceville School](#), where he was expelled. He attended [Valley Forge Military Academy](#) in [Wayne, Pennsylvania](#) in 1943 and graduated in 1945 at the age of 17. He studied at [Choate Rosemary Hall](#) and graduated in 1946, then attended [Trinity College](#) in [Hartford, Connecticut](#) for a year and a half before being expelled for skipping classes and refusing to attend compulsory chapel in 1947. He lastly attended [Columbia University](#) in 1949. Perhaps ironically, the less than diligent student later dedicated much of his time to promoting American university theatre, frequently speaking at campuses and serving as a distinguished professor at the [University of Houston](#) from 1989 to 2003.

A member of the [Dramatists Guild](#) Council, Albee has received three [Pulitzer Prizes](#) for [drama](#) — for [A Delicate Balance](#) (1967), [Seascape](#) (1974), [Three Tall Women](#) (1990-1991); a Special [Tony Award](#) for Lifetime Achievement (2005); the Gold Medal in Drama from the [American Academy and Institute of Arts and Letters](#) (1980); as well as the [Kennedy Center](#) Honors and the [National Medal of Arts](#) (both in 1996).

Albee is the President of the Edward F. Albee Foundation, Inc., which maintains the [William Flanagan Creative Persons Center](#) (a writers and artists colony in Montauk, NY). Albee's longtime partner, Jonathan Thomas, a sculptor, died on May 2, 2005, the result of a two year-long battle with bladder cancer.

Plays

- [The Zoo Story](#) (1958)
- [The Death of Bessie Smith](#) (1959)
- [The Sandbox](#) (1959)
- [Fam and Yam](#) (1959)
- [The American Dream](#) (1960)
- [Who's Afraid of Virginia Woolf?](#) (1961-62, [Tony Award](#))
- [The Ballad of the Sad Cafe](#) (1963) (adapted from the [novella](#) by [Carson McCullers](#))
- [Tiny Alice](#) (1964)
- [Malcolm](#) (1965) (adapted from the [novel](#) by [James Purdy](#))
- [A Delicate Balance](#) (1966)

- [Everything in the Garden](#) (1967) (adapted from a play by British playwright [Giles Cooper](#))
- [Box \(play\)](#) and [Quotations From Chairman Mao Tse-Tung](#) (1968)
- [Sandbox](#) (1968)
- [All Over](#) (1971)
- [Seascape](#) (1974)
- [Listening \(play\)](#) (1975)
- [Counting the Ways](#) (1976)
- [The Lady From Dubuque](#) (1977-79)
- [Lolita](#) (adapted from the [novel](#) by [Vladimir Nabokov](#))
- [The Man Who Had Three Arms](#) (1981)
- [Finding the Sun](#) (1982)
- [Marriage Play](#) (1986-87)
- [Three Tall Women](#) (1990-91)
- [The Lorca Play](#) (1992)
- [Fragments](#) (1993)
- [The Play About the Baby](#) (1996)
- [The Goat, or Who is Sylvia?](#) (2000, [Tony Award](#))
- [Occupant \(play\)](#) (2001)
- [Peter & Jerry](#) (Act One: Homelife. Act Two: The Zoo Story) (2004)

Non Dramatic Writings

- [Stretching My Mind: Essays 1960-2005](#) (Avalon Publishing, 2005)

Quotes

- What could be worse than getting to the end of your life and realizing you hadn't lived it?
- It's your life, live it as fully and as usefully as you possibly can. "Useful being the most important thing there. Life must be lived usefully, not selfishly. And a usefully lived life is probably going to be, ultimately, more satisfying.
- Writing should be useful. If it can't instruct people a little bit more about the responsibilities of consciousness there's no point in doing it.

From Wikipedia, the free encyclopedia

10. Internetadresser

Danske

<http://www.odenseteater.dk/01218/01304/>

<http://www.imdb.com/name/nm0016361/>

<http://ibyen.dk/scene/anmeldelser/article174633.ece>

Engelske

http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

<http://www.imdb.com/name/nm0016361/>

<http://www.saxo.com/author/edward-albee> (Books to buy)

<http://www.curtainup.com/albee.html>

http://www.gradesaver.com/classicnotes/authors/about_edward_albee.html

<http://www.imagi-nation.com/moonstruck/clsc44.html>